

[Haber Link](#)

Globalde nükleer ve güneş enerjisi yükselişte, kömür devri sona eriyor

Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IICEC) tarafından 'İş Dünyası ve Sürdürülebilir Enerji' konulu konferans, gerçekleştirildi. Açılış konuşmasını yapan Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı ve IICEC Onursal Başkanı Dr. Fatih Birol, küresel enerji piyasalarını dört ana başlıkta ele aldı. Dr. Birol, "Kömür bitiyor, doğalgaz fiyatları düşüyor, başta güneş olmak üzere yenilenebilir enerjiye ilgi artıyor, nükleer enerji santralleri geri dönüyor" dedi.

Dünya ve Türkiye enerji ve iklim gündeminin güncel konularına mercek tutan İstanbul'da düzenlenen konferansta 'İş Dünyası ve Sürdürülebilir Enerji' konusu çok yönlü olarak masaya yatırıldı. Konferansta moderatörlüğünü Shell Türkiye Ülke Başkanı Ahmet Erdem'in gerçekleştirdiği panelde, Borusan Holding İnsan, İletişim ve Sürdürülebilirlik Grup Başkanı Nursel Ölmez Ateş, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye) Yüksek İstişare Kurulu Başkanı Ebru Dildar Edin, Baker Hughes Türkiye Ülke Direktörü Filiz Gökler ve Enerjisa Enerji Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi Mehtap Anık Zorbozan konuşmacı olarak yer aldı. DOĞALGAZ PIYASASINDA FİYATLARIN DÜŞÜŞÜ TÜRKİYE İÇİN AVANTAJ İş dünyasının gözünden sürdürülebilirlik alanındaki trendler, zorluklar ve fırsatların ele alındığı konferansın keynote konuşması Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı ve IICEC Onursal Başkanı Dr. Fatih Birol tarafından yapıldı. Dr. Birol, yaptığı konuşmada, küresel enerji piyasaları için dört temel analizde bulundu. Birol, doğalgaz piyasasında fiyatların düşüşünün Türkiye için avantaj sağladığının altını çizerek "Ukrayna-Rusya savaşının başlamasıyla çok yüksek seviyelere ulaşan doğalgaz fiyatları şu an daha makul seviyelerde. Doğalgaz fiyatlarında ciddi bir düşüş yaşanıyor. Bu Türkiye için çok güzel bir haber. 2025, 2026 ve 2027 yıllarında özellikle bazı kaynaklardan ciddi anlamda doğalgaz piyasalarına arz gelecek. Bu arz, geçmiş 30 senede tesis edilen doğalgaz miktarının yarısına denk geliyor" dedi. Dr. Birol, kömüre olan talebin bir iki ülke dışında tamamıyla azaldığına da dikkat çekerek "Bunun esas nedeni iklim faktörü değil. Esas neden yerli kaynak olarak daha ulusal olması. Çin ve Hindistan hala kömür tesisleri kuruyor ama bunların da büyümesi geçmişe göre son derece yavaş" diye konuştu. "NÜKLEER ELEKTRİK ÜRETİMİ YAKINDA EN YÜKSEK SEVİYEYE ÇIKACAK" Dr. Birol 2023 yılında dünyada devreye alınan bütün elektrik santrallerinin yüzde 85'inden fazlasının yenilenebilir

enerjiye sahip olduğunu, bunun yanında nükleer santrallere de yeniden dönüş yapıldığını kaydetti. Gelecekte elektriğin büyük bölümünün yenilenebilir enerjiden geleceğini belirten Dr. Birol, "Bütün dünyada nükleer enerji geri dönüyor. En son kazanın yaşandığı Japonya nükleerde yeniden artışa başladı. Kore ve İsveç aynı politikadalar. Nükleer santrallerine karşı çıkan ülke kalmadı diyebiliriz. Fransa, Polonya, Türkiye ve Amerika'da yeni santraller yapılıyor. 2025-2026 yıllarında dünya nükleer elektrik üretiminin en yüksek seviyeye çıkacağını düşünüyorum" diye konuştu. Dr. Birol ayrıca enerji verimliliğine de vurgu yaparak, enerji verimliliğini 'ilk yakıt' olarak tanımladığını ve bütün ülkelerin bu alandan istifade edebileceğini belirtti.

"AVRUPA ENERJİDE ZOR DURUMDA" Dr. Fatih Birol Avrupa enerji piyasalarını değerlendirerek "Avrupa Birliği, enerji fiyatları, enerji güvenliği ve enerji ekonomisi açısından baktığımız zaman oldukça zor bir durumda. Bir ülkeye yani Rusya'ya enerji açısından çok fazla göbekten bağımlı olmanın sorununu yaşıyorlar. Avrupa Birliği ülkeleri petrolün yüzde 65'ini, gazın ise yüzde 75'ini Rusya'dan alıyordu; bu bir hata. İkinci hata nükleer enerjiye sırtını dönmesi, üçüncüsü ise güneşte yıllar önce başladıkları atılımın devamını aynı tempoda getirememeleri. Stratejik politikayı izleyememeleri. Doğalgaz fiyatları 5 dolara geriledi ancak ABD'de ise 2 doların altında. Elektrik fiyatları Avrupa'da Çin'in neredeyse 3-5 misli. Avrupa'da eğer sanayicisenez ve üretim maliyetinizin yüzde 60-65'ini enerji maliyetleri kapsıyorsa bu fiyatlarla ne ABD ile ne de Çin'le rekabet edemezsiniz. Ayrıca, Avrupa'ya yeni bir sanayi master planı gerekiyor, bunu önerdim."

Açılış konuşmasının ardından DHA'ya da küresel piyasalar ve enerjinin geleceğine yönelik değerlendirmelerde bulunan Dr. Birol, yenilenebilir enerjinin bütün dünyada büyüdüğünü aktararak "Asya'da, Avrupa'da, Amerika'da çok hızlı bir şekilde büyüyor. Özellikle güneş enerjisi, rüzgar enerjisi beraber olmak üzere esasen rakamlara baktığımız zaman bunun çok açık bir şekilde görebiliriz. Geçen sene dünyada inşa edilen bütün elektrik santrallerinin yüzde 85'inden fazlası yenilenebilir enerji oldu. Bunun başını Çin çekiyor ama bütün ülkelerde bunu görüyoruz. Türkiye'de bu konuda çok güzel adımlar atıldı. Ben önümüzdeki yıllarda dünya elektrik talebinin çok büyük oranda hemen hemen tamamının yenilenebilir enerjiden karşılanacağını düşünüyorum. Çünkü maliyetler son derece düşük ve yenilenebilir enerji herkesin ulaşabileceği ve temiz bir enerji türü" dedi. Avrupa'nın şu anda enerji, enerji maliyetleri konusunda diğer büyük ekonomik güçlerle Amerika Birleşik Devletleri veya Çin Halk Cumhuriyeti'yle rekabette birkaç adım geride olduğunu söyleyen Birol, "Bunun da en önemli tezahürü Avrupa'daki enerji fiyatları hem Amerika'dan hem de Çin'den çok daha yüksek bir seviyede seyrediyor. Özellikle doğalgaz ve elektrik fiyatlarında. Bu da Avrupa'daki sanayicilerin ürettikleri mallarda bu ülkelere göre rekabet gücünü kaybetmesi anlamına geliyor. Bu nedenle şu anda Avrupa sanayisinde bazıları işleri yavaşlatmakla kaybetme seviyesine geldi. Bu da istihdam konusunda büyük rahatsızlıklara yol açıyor. Bazıları da ülkelerini terk edip şirketlerini başka ülkelere taşıyorlar. Bu Amerika olabilir, Orta Doğu olabilir. Bu Avrupa ekonomisi için son derece can sıkıcı. Büyük bir sorun" dedi.

"PETROLE TALEP OLDUKÇA MAKUL BİR SEVİYEDE ARTIYOR" Petrolde yükselişin nedenine değinen Birol, "Talep oldukça makul bir seviyede artıyor. Günlük 1 milyon varil kadar. Üretim açısından da Amerika kıtasında Brezilya, Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'dan yeteri kadar üretim geliyor. İki tane sorun var. Birincisi OPEC ülkelerinin özellikle Suudi Arabistan ve Rusya'nın petrol üretimlerinin kasıtlı olarak kısmaları ile fiyatların yüksek olması. Fiyatları yukarı doğru basık koymaları. İkincisi de şu anda Orta Doğu'daki gerilimler. Eğer fiziki bir çalışmaya girilmezse özellikle bir ya da birden fazla petrol üreticisinin dahil olduğu fiyatlar 200 seviyelerine geleceğini düşünmüyorum" ifadelerini kullandı. Sabancı Üniversitesi IICEC Koordinatörü Dr. Mehmet Doğan Üçok da sosyal ve ekonomik sürdürülebilirliğin enerji alanında gelişmesi gerektiğini işaret ederek "Sürdürülebilir enerji kavramı; çevrenin korunması, çevresel sürdürülebilirlik hedeflerini destekleme, ekonomik faydalar, enerji teknolojilerinin ve enerji üretimindeki kaynakların daha verimli kullanılması gibi alt başlıklarla sürdürülebilir enerji çok yönlü faydalar sunuyor. Bu bağlamda geleceğin teminatı olarak sürdürülebilir enerjinin artık tercih olmaktan çıkıp ekonomik ve sosyal zorunluluk haline geldiğini görmekteyiz" dedi. PANEL İŞ DÜNYASINI BULUŞTURDU Moderatörlüğünü Shell Türkiye Ülke Başkanı Ahmet Erdem'in üstlendiği panelde ise Borusan Holding İnsan, İletişim ve

Sürdürülebilirlik Grup Başkanı Nursel Ölmez Ateş, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye) Yüksek İstişare Kurulu Başkanı Ebru Dildar Edin, Baker Hughes Türkiye Ülke Direktörü Filiz Gökler ve Enerjisa Enerji Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi Mehtap Anık Zorbozan konuşmacı olarak yer aldı. Panel Moderatörü Shell Türkiye Ülke Başkanı Ahmet Erdem, çok boyutlu önemli dinamikler içerisinde sürdürülebilir bir geleceği düşünmek, planlamak ve inşa etmek için önemli fırsatlar olduğunu belirterek, enerjinin ekonomik büyümenin ve sosyal gelişimin en önemli unsurlarından birisi olmaya devam edeceğinin altını çizdi. Erdem, enerjinin yaşamsal ve ekonomik kazanımlarının yanında karbon salımını azaltmanın ve enerji dönüşümü içerisinde de sürdürülebilir enerji çözümleri geliştirmenin sürdürülebilir bir gelecek için çok kritik olduğuna vurgu yaptı. İş dünyasının da, sürdürülebilir enerjinin geleceği için; teknoloji, inovasyon ve finansman gibi kritik faktörleri göz ardı etmemek durumunda olduğunu belirten Ahmet Erdem, sürdürülebilir enerji çözümleri geliştirmek için enerji sektörünün yanı sıra karar vericiler ve tüm paydaşların birlikte çalışması gerektiğine ve bu çerçevede iş birliklerinin önemine değindi. "ENERJİ DÖNÜŞÜMÜ ARTIK ZORUNLULUK" Borusan Holding İnsan, İletişim ve Sürdürülebilirlik Grup Başkanı Nursel Ölmez Ateş ise panelde yaptığı konuşmada küresel iklim hedeflerinin yakalanması için enerji dönüşümünün bir zorunluluk haline geldiğini kaydederek "Sürdürülebilir enerji geçişi, iş dünyasının da ana gündem maddelerinden biri oldu. Uluslararası düzenlemelere uyum için, enerji yoğunluğu yüksek olan sektörler yenilenebilir enerji çözümlerine yöneldi. İş dünyası olarak enerji ihtiyaçlarımızı karşılayacak ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasını destekleyen yenilenebilir enerji yatırımlarına odaklanırken diğer taraftan enerji verimliliği çözümlerini de projelendiriyoruz. Öte yandan yeni enerji teknolojilerinin gelişmesi ve erişilebilir olması da çarpan etkisi yaratıyor ancak altyapının ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine yönelik uygulamalar da öncelikli konu başlıklarımız arasında. Sürdürülebilir enerji yatırımlarının artması için yeşil finansman kaynaklarına erişim de çok kritik bir konu. Tüm bu gelişmeleri yakından izliyoruz ve sürdürülebilir enerji dönüşümü için sorumluluk üstleniyoruz" dedi. "2050'YE KADAR 200 TRİLYON DOLARA İHTİYAÇ VAR" Diğer bir panelist İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Yüksek İstişare Kurulu Başkanı Ebru Dildar Edin de konuşmasında şu ifadeleri kullandı: "Enerji israfının önemli ölçüde azaltılmasına ve enerji kaynaklarının fosil kaynaklardan yenilenebilir enerji kaynaklarına geçişi için kolektif bir çaba ve güçlü bir iradeye duyduğumuz ihtiyacın yanı sıra dünyada düşük karbonlu bir ekonomiye geçiş için 2050'ye kadar 200 trilyon doları miktarında finansa ihtiyaç var. Bu da yılda yaklaşık 7 trilyon doları yeşil finansmana ulaşılması demek oluyor. İyi haber şu ki temiz enerji geçişinde küresel yatırımlar, 2022'de yıllık yüzde 29'luk bir büyüme oranıyla 1.1 trilyon dolara ulaştı. Bu rakam şu anda fosil yakıt yatırımlarıyla denk ancak iş birliğini artırdıkça bu değerlerin doğa dostu yatırımlardan yana artacağına inanıyoruz. Türkiye'nin de güneş enerjisinde kurulu gücünün tarihi seviyeye ulaşması ve elektrik üretiminde yenilenebilir enerjinin katkısının yüzde 51'i geçmesi gibi gelişmeler ülkemizin bu alandaki potansiyelini ortaya koyuyor. Ülkemizin yeşil dönüşüm hedefleri için yenilenebilir enerjide daha fazla projeyi hayata geçirmesi gerektiğini de görüyoruz." "SÜRDÜRÜLEBİLİR ENERJİ TEKNOLOJİLERİNE YATIRIM ODAĞIMIZDA" Baker Hughes Türkiye Ülke Direktörü Filiz Gökler de Baker Hughes şirketinin, 120'den fazla ülkede yaklaşık 55 bin çalışanla faaliyet gösteren küresel bir enerji teknolojisi şirketi olduğunu belirterek başladığı konuşmasını şu sözlerle sürdürdü; "Küresel iklim değişikliğiyle mücadele ve sürdürülebilir enerji dönüşümü kapsamında bir taraftan operasyonel ayak izimizi azaltan sürdürülebilir uygulamaları hayata geçirirken, diğer taraftan yeni nesil yakıt hidrojen, karbon yakalama, kullanma ve depolama, jeotermal ve temiz enerji gibi yarının sürdürülebilir enerji teknolojilerine yatırım yapmaya odaklanıyoruz. Sınırlı finansman, enflasyon, global ve bölgesel siyasi istikrarsızlık, jeopolitik gerilimler, tedarik zinciri zorlukları, politika ve düzenlemelerdeki eksiklikler gibi zorlukların üstesinden gelerek enerji arzı, güvenliği ve sürdürülebilirliği arasındaki dengeyi sağlamak ve enerji dönüşümüne öncülük etmek, hayati önem taşımaktadır. Enerji dönüşüm yolculuğunda, entegre düşünce ve paylaşımcı sürdürülebilirlik standartları ışığında, enerji üreticileri, teknoloji ve hizmet sağlayıcıları, enerji alıcıları, politika yapımcıları ve genel olarak tüm toplumun birlikte çalışması gerektiğine inanıyoruz. Enerjiyi geleceğe birlikte taşıyalım."

"YENİLENEBİLİR ENERJİ KAPASİTESİ ÜÇ KATINA ÇIKMALI" Enerjisa Enerji Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi Mehtap Anık Zorbozan da enerjinin geleceğinin, yenilenebilir enerji kaynaklarına, enerji verimliliğine ve sürdürülebilir enerji teknolojilerine doğru artan yönelimle şekillendiğini kaydederek "Ancak bu yönelimler, ülkeler için satın alınabilirlik, elektrik güvenliği ve temiz enerji tedarik zincirlerinin dayanıklılığı perspektiflerinde yeni riskler doğuruyor. Riskleri yönetmek ve yeni dönemin yatırım ihtiyaçlarını karşılamak önümüzdeki dönemin gündemini oluşturacak zira 2030 karbon hedeflerine ulaşmak için yenilenebilir enerji kapasitesinin üç katına çıkarılması, enerji verimliliği iyileştirmelerinin hızının ikiye katlanması, elektrifikasyonun artırılması ve fosil yakıt operasyonlarından kaynaklanan metan emisyonlarının azaltılması gerekiyor. Küresel enerji yatırımı 2030'da 3,2 trilyon dolara yükselecek. Bu, 2023 için tahmin edilen seviyelerin yaklaşık yüzde 15 üzerinde. İklim finansmanı için hem kamu, hem de özel sektör kaynaklarının bütünlük bir strateji izlemesi gerekiyor" ifadelerini kullandı.